

FONDSRÅDET

Bestyrelsen for Hovedstadsregionens Naturgas I/S
Gladsaxe Ringvej 11
2860 Søborg

og

Bestyrelsen for Naturgas Midt-Nord I/S
Vognmagervej 14
8800 Viborg

13. januar 2011

Ref. /laf

J.nr. 2010-0022030

Afgørelse vedrørende årsrapporten for regnskabsåret 2009 for Hovedstadsregionens Naturgas I/S, CVR-nr. 88 56 88 18 og Naturgas Midt-Nord I/S, CVR-nr. 84 13 60 18

Indledning

Fondbrådet har gennemført en regnskabskontrol¹ af virksomhedernes årsrapport for regnskabsåret 2009. Årsrapporten er offentliggjort i henhold til værdipapirhandelslovens § 27, stk. 7. Års- og koncernregnskabet er aflagt efter IFRS. Årsrapporten er forsynet med en revisionspåtegning af 25. marts 2010 udarbejdet af PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionsaktieselskab uden forbehold eller supplerende oplysninger. Årsrapporten blev offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside den 29. marts 2010.

Fondbrådet har konstateret, at der er offentliggjort en fælles årsrapport for de to virksomheder under navnet HMN Naturgas I/S, CVR-nr. 32 50 58 21. Årsrapporten er påtegnet af ledelsen for HMN Naturgas I/S.

Afgørelse

Fondbrådet har den 6. januar 2011 truffet følgende afgørelse², jf. årsregnskabslovens § 159 a, stk. 5 og 6, sammenholdt med § 161:

Fondbrådet påbyder virksomhederne at udarbejde to selvstændige årsrapporter for 2009 for henholdsvis Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S. Konkret påbyder Fondbrådet virksomhederne:

Sekretariat:
ERHVERVS- OG
SELSKABSSTYRELSEN
Kampmannsgade 1
1780 København V

Tlf 33 30 77 00
Fax 33 30 77 99
CVR-nr 10 15 08 17
eogs@eogs.dk
www.eogs.dk

ØKONOMI- OG
ERHVERVS-MINISTERIET

¹ Fondbrådet skal for udstedere af værdipapirer, der er optaget til notering eller handel på en fondsbørs eller autoriseret markedsplads, kontrollere, at reglerne for finansiel information i årsregnskabsloven samt forordningen om anvendelse af internationale regnskabsstandarder er overholdt, jf. Europa-parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1606/2002 af 19. juli 2002 og værdipapirhandelslovens § 83, stk. 2.

² Jf. værdipapirhandelslovens § 83, stk. 2, 3. pkt., og årsregnskabslovens § 159 a stk. 1.

- at udarbejde en ny årsrapport for 2009 for hver virksomhed i overensstemmelse med lovgivningens krav, jf. årsregnskabslovens §§ 1 og 3. Da virksomhederne, med henvisning til § 47 i naturgasforsyningsloven, selv har oplyst, at de skal udarbejde regnskaber som om de var aktieselskaber, skal årsrapporterne opfylde kravene i årsregnskabslovens klasse D og et evt. koncernregnskab skal udarbejdes efter IFRS. Hvis der ikke udarbejdes koncernregnskab, skal årsregnskabet udarbejdes efter IFRS, jf. årsregnskabslovens § 137, stk. 2. Hvis der udarbejdes koncernregnskab, kan virksomheden vælge, om årsregnskabet skal udarbejdes efter årsregnskabslovens regler eller efter IFRS, jf. årsregnskabslovens § 137, stk. 1,
- at offentliggøre de nye årsrapporter for 2009, som er godkendt af virksomhedernes respektive direktioner og bestyrelser og revideret af virksomhedernes revisorer, hurtigst muligt og senest den 14. februar 2011 alle de steder, hvor den tidligere årsrapport i øvrigt er gjort tilgængelig,
- at indsende et eksemplar af hver af de af repræsentantskaberne godkendte nye årsrapporter for 2009 til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen umiddelbart efter repræsentantskabernes godkendelse og senest den 31. maj 2011.

Fondbrådet skal henlede virksomhedernes opmærksomhed på, at de i henhold til § 27, stk. 1, i lov om værdipapirhandel m.v. er forpligtet til at offentliggøre intern viden, jf. § 34, stk. 2, umiddelbart efter, at de pågældende forhold foreligger, eller den pågældende begivenhed er indtrådt, selv om forholdet eller begivenheden ikke er formaliseret.

Det skal bemærkes, at virksomhederne efter at være gjort bekendt med sekretariatets endelige indstilling til Fondbrådet ved brev af 23. december 2010 har accepteret påbuddet om at udarbejde to selvstændige årsrapporter for 2009 for henholdsvis Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S.

Betydelige ændringer i allerede offentliggjort intern viden skal ligeledes offentliggøres umiddelbart efter, at disse ændringer er indtrådt og gennem den samme kanal, som blev anvendt ved offentliggørelsen af den oprindelige information. Fondbrådet skal yderligere oplyse, at en udsteder i henhold til § 27, stk. 6, kan udsætte offentliggørelsen af intern viden for ikke at skade sine berettigede interesser. Anvendelsen af denne bestemmelse forudsætter, at udsættelsen af information ikke vil vildlede offentligheden, og at det sikres, at denne viden behandles fortroligt.

Fondbrådet gør endvidere opmærksom på, at rådet har udsendt en vejledning om virkningen af Fondbrådets afgørelser om ændring af regn-

skabsinformation i års- og delårsrapporter. Vejledningen kan findes på Fondsrådets hjemmeside, www.fondsraadet.dk.

Det skal bemærkes, at Fondsrådet ikke har taget stilling til, om det kan være relevant for regnskabslæser, at der som supplement udarbejdes et proforma regnskab for de to virksomheder som én rapporterede enhed.

Vurdering af væsentlighed

Fondsrådet har foretaget en vurdering af, om den af virksomhederne foretagne fravigelse fra reglerne kan betragtes som uvæsentlig.

Vurderingen er lavet efter retningslinjer i Fondsrådets notat om generelle overvejelser og afvejning ved vurdering af væsentlighed i forbindelse med regnskabskontrollen af 17. december 2008. Notatet kan findes på Fondsrådets hjemmeside.

Det er Fondsrådets opfattelse, at ovenstående fravigelse ikke kan anses som uvæsentlig. Overtrædelsen indebærer derfor en overtrædelse af såvel IFRS som årsregnskabsloven.

Fondsrådet har lagt vægt på, at årsrapporten er udarbejdet for en (i regnskabsåret) ikke-eksisterende juridisk enhed, men offentliggjort for to eksisterende juridiske enheder som deres årsrapport. De to forskellige juridiske enheder har hver især obligationer optaget til handel på Nasdaq OMX Copenhagen.

Det forhold, at årsrapporten ikke er aflagt for de korrekte enheder, må anses for en væsentlig fejl.

Endelig bemærkes, at virksomhederne ikke har påberåbt sig, at der skulle være tale om fravigelser fra reglerne, som kan betragtes som uvæsentlige.

Afslutning

For en konkret begrundelse og vurdering henvises til sagsfremstillingen i vedlagte bilag.

Det skal for en god ordens skyld bemærkes, at der ikke er foretaget en gennemgang af årsrapportens materielle indhold, hvorfor Fondsrådet ikke med afgørelsen har forholdt sig til, om den offentliggjorte årsrapport indeholder andre væsentlige fravigelser fra IFRS eller årsregnskabsloven. Fondsrådet har alene vurderet, om årsrapporten er aflagt for de(n) korrekte enhed(er).

Klagevejledning

Afgørelsen kan indbringes for Erhvervsankenævnet, Kampmannsgade 1, Postboks 2000, 1780 København V, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt virksomhederne³.

Afgørelsen er sendt med både almindelig og anbefalet post, ligesom en kopi er sendt til PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionsaktieselskab.

Med venlig hilsen
På Fondsrådets vegne

Lea Ahrenkiel-Frellsen
Fuldmægtig
Tlf. direkte 33 30 76 38
E-post laf@eogs.dk

³ Jf. årsregnskabslovens § 163, stk. 3, jf. værdipapirhandelslovens § 88, stk. 1.

Bilag:

1. Sagsfremstilling

Sagsfremstilling

29. marts 2010	Offentliggørelse af årsrapporten for 2009 for Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S, benævnt årsrapporten for HMN Naturgas I/S på Finanstilsynets hjemmeside.
29. juni 2010	Erhvervs- og Selskabsstyrelsen sender høringsbrev til HMN Naturgas I/S.
19. august 2010	HMN Naturgas I/S sender svar på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens brev af 29. juni 2010.
4. november 2010	Erhvervs- og Selskabsstyrelsen sender udkast til afgørelse til Hovedstadens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S.
19. november 2010	Møde om sagen med deltagelse af repræsentanter for virksomhederne og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.
25. november 2010	HMN Naturgas I/S sender 1. del af høringssvar til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.
29. november 2010	HMN Naturgas I/S sender 2. del af høringssvar til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.
23. december 2010	HMN Naturgas I/S sender brev til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Gennemgang af afgørelsen

Afgørelsen vedrører aflæggelsen af årsrapport for to virksomheder (juridiske enheder) som én økonomisk enhed. Der er ikke sideløbende aflagt årsrapporter for de to juridiske enheder.

For overskuelighedens skyld er gennemgangen struktureret således:

1. Faktiske forhold
2. Virksomhedernes kommentarer
3. Retligt grundlag
4. Vurdering

1. Faktiske forhold

Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S er distributionselskaber efter naturgasforsyningsloven med bevilling til distribution i henholdsvis Storkøbenhavn og Midt- og Nordjylland.

I både Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S er den øverste myndighed virksomhedernes repræsentantskaber. Repræ-

sentantskaberne består af repræsentanter fra de respektive kommunalbestyrelser, i de kommuner som er interessenter, og derfor ejer virksomhederne. Hovedstadsregionens Naturgas I/S er ejet af 32 storkøbenhavnske kommuner, mens Naturgas Midt-Nord I/S er ejet af 25 nord- og midtjyske kommuner. Ingen af kommunerne kontrollerer virksomhederne. Ingen kommuner ejer andele i både Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S. Virksomhederne har hver deres repræsentantskab, bestyrelse og direktion.

De to virksomheder har siden 2003 i fællesskab ejet og drevet konsulent-, forsynings- og gældsafviklingsvirksomheder som følge af naturgasforsyningslovens krav om adskillelse mellem monopol- og kommercielle aktiviteter, statens aftale med Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S samt for at opnå stordriftsfordele. De fælles aktiviteter pågår i de fire ligeligt ejede virksomheder, der er oprettet som selvstændige juridiske enheder med egne bestyrelser og egne direktioner.

Til vurdering af størrelsesforholdet på ”moderselskab⁴” og ”koncern” er følgende tal hentet fra årsrapporten 2009:

Mio. kr.	”Moder”		”Koncern”	
	2009	2008	2009	2008
Omsætning	951,1	961,8	4.119,1	3.958,8
Aktiver	7.286,1	7.057,2	8.467,8	7.747,2
Heraf kapitalandel i datter- og associerede virksomheder	356,1	356	3	3
Gæld	6.550,0	6.733,6	7.006,8	7.848,7

Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S har siden ikrafttrædelsen af indtægtsrammebekendtgørelsen⁵ i 2005 aflagt fælles regulatorisk regnskab (til tilsynsmyndigheden for naturgas). De to virksomheder anvender endvidere fælles distributionstariffer. Endelig fastsætter Energitilsynet én samlet indtægtsramme for de to naturgasselskaber, ligesom Energitilsynets benchmarking af Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S sker som én virksomhed⁶.

⁴ De to I/S'er lagt sammen.

⁵ Bekendtgørelse nr. 38 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for naturgasdistributionselskaber af 14. januar 2005.

⁶ Kilde: Notat fra Konkurrencestyrelsen af 11-11-2009 ”Fusion mellem Hovedstadsregionens Naturgas A/S og Naturgas Midt-Nord I/S”.

Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S har monopol i hver deres distributionsområde. Deres kunder kan således afgrænses geografisk til de områder, de hver især opererer i.

På foranledning af en aftale med staten indgik Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S en interessentskabskontrakt pr. 31. december 2001. Formålet med interessentskabskontrakten var at etablere et samarbejde og grundlag for en fælles afvikling af gælden. I henhold til aftalen skal de to interessenter fælles afvikle gælden overfor staten, således de bliver gældfrie på samme tidspunkt.

Interessentskabskontrakten beskriver væsentligheden i, at de to interessentskaber vedbliver at være selvstændige virksomheder og aftalen omfatter ikke noget om driften af de to virksomheder i øvrigt.

Virksomhederne var hver især, pr. 31. december 2009, optaget til handel på Nasdaq OMX Copenhagen som obligationsudstedere og havde således hver deres kreditorer i form af obligationsejere.

Det fremgår af årsrapporten for 2009 for HMN I/S, at virksomhederne HNG I/S' og Naturgas Midt-Nord I/S' repræsentantskaber i efteråret 2009 besluttede at fusionere selskaberne til HMN Naturgas I/S med virkning fra 1. januar 2010. Virksomhederne har efterfølgende præciseret, at der ikke er tale om en fusion i selskabsretlig forstand, men at interessenterne bag de to hidtidige interessenter har valgt at indskyde aktiver og forpligtelser herfra i det nye interessentskab.

2. Virksomhedernes kommentarer

Virksomhederne oplyser i brev af 19. august 2010, at:

”HMN Naturgas I/S er pligtig til at udarbejde og offentliggøre en årsrapport efter Naturgasforsyningsloven, lov-bekendtgørelse nr. 1116 af 8. november 2006 med senere ændringer.”

Virksomhederne finder, at det er naturgasforsyningsloven, der fastsætter pligten til at aflægge årsrapport, og fortsætter:

”...den regnskabsaflæggende enhed bliver ført direkte ind i årsregnskabslovens § 7, stk. 1, nr. 2-4. Bestemmelserne i §§ 1-6 er derfor ikke relevante.”

Om det økonomiske samarbejde oplyser virksomheden i brevet af 19. august 2010 følgende:

”De meget tætte økonomiske bånd mellem HNG I/S og Naturgas Midt-Nord I/S indebærer, at selskaberne efter ind-

gåelse af Sct. Hans-aftalen ikke kan betragtes som havende "et selvstændigt økonomisk liv", og at regnskabet fra det enkelte interessentskab ikke kan vurderes selvstændigt."

Virksomhederne begrunder, at de siden 1999, hvor de indgik en aftale om vidtrækkende økonomisk fællesskab, herunder fælles afvikling af gæld (Sct. Hans aftalen), har kunnet anses som ét økonomisk fællesskab. Først efter overgangen til IFRS har de dog fået mulighed for at aflægge en fælles årsrapport. Årsrapporten er således en årsrapport for én økonomisk enhed.

Virksomhederne gengiver IASB's begrebsramme, afsnit 8, vedrørende definitionen af en rapporterende enhed som:

*"En enhed for hvilken der er regnskabsbrugere, som betragter enhedens eksterne regnskab som information, der vil understøtte deres ressourceallokeringsbeslutninger overfor enheden."*⁷

Virksomhederne har ved mødet den 19. november 2010 henvist til to tilfælde, hvor der aflægges koncernregnskab for økonomiske enheder, via en vandret konsolidering af to juridiske enheder. Med baggrund i de to tilfælde mente virksomheden at deres regnskabspligt efter IFRS var opfyldt ved den fælles årsrapport. Det ene tilfælde, der blev refereret til, var Unilever, som er funderet i England og Holland. Det andet var Rio Tinto, som er funderet i England og Australien. I de to eksempler er der fælles ledelse, ligesom der aflægges særskilte årsregnskaber for de underliggende, juridiske enheder.

Virksomhederne oplyser i brev af 23. december 2010, at de accepterer påbuddet om at udarbejde to selvstændige årsrapporter for 2009 for henholdsvis Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S. Virksomhederne kan derimod ikke acceptere, at det aflagte regnskab, baseret på en vandret konsolidering, er proforma information.

3. Retligt grundlag

Det fremgår af naturgasforsyningslovens § 47, at:

"Naturgasselskaber skal udarbejde årsrapport og lade denne revidere i henhold til årsregnskabsloven. Ved udarbejdelsen af årsrapporten skal naturgasselskabet uanset ejerforhold og juridisk status opfylde årsregnskabslovens krav til aktieselskaber, jf. § 7, stk. 1, nr. 2-4, i

⁷ Se afsnit 3 for den officielle danske oversættelse.

årsregnskabsloven. Årsrapporten skal være offentligt tilgængelig.”

Årsregnskabslovens anvendelsesområde fremgår af § 1. Det fremgår bl.a. heraf, at:

”Denne lov gælder for alle erhvervsdrivende virksomheder.....”

Af bemærkningerne⁸ til denne bestemmelse fremgår det bl.a., at:

”Virksomheder betyder her – i overensstemmelse med sprogbroen i europæiske regnskabsdirektiver – erhvervsdrivende enheder, der er særskilte organisationer.....”

Pligten til at aflægge årsrapport følger af årsregnskabslovens § 3, stk. 1. Det fremgår heraf, at:

”Følgende erhvervsdrivende virksomheder har pligt til at aflægge årsrapport efter reglerne i denne lov, medmindre de er undtaget herfra efter reglerne i §§ 4-6:

- 1) Aktieselskaber, partnerselskaber (kommanditaktieselskaber) og anpartsselskaber,*
- 2) interessentskaber og kommanditselskaber, hvori alle interessenterne henholdsvis komplementarerne er:*
 - a) aktieselskaber, partnerselskaber (kommanditaktieselskaber), anpartsselskaber eller selskaber med en tilsvarende retsform eller*
 - b) interessentskaber eller kommanditselskaber, i hvilke alle interessenter henholdsvis komplementarer er omfattet af litra a,*
- 3) erhvervsdrivende fonde, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 1, stk. 2, jf. dog stk. 3-5,*
- 4) virksomheder med begrænset ansvar som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder § 3 (virksomheder og foreninger med begrænset ansvar) og § 4 (andelsselskaber med begrænset ansvar), medmindre virksomheden er undtaget efter nærværende lovs § 4, og*
- 5) europæiske andelsselskaber (SCE-selskaber).”*

⁸ Lovforslag nr. L 138 til lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. side 58, 1. sp.

Af årsregnskabslovens § 3, stk. 2, fremgår det om frivillig aflæggelse af årsrapport:

”Vælger en af loven omfattet virksomhed, som ikke er forpligtet til at aflægge årsrapport efter stk. 1, frivilligt at aflægge en årsrapport, der ikke udelukkende anvendes til virksomhedens eget brug, skal den i det mindste følge reglerne for regnskabsklasse A, jf. § 7, stk. 1, nr. 1.”

Pligten til at aflægge koncernregnskab efter IFRS fremgår af artikel 4 i IFRS-forordningen. Det fremgår bl.a. heraf:

”For hvert regnskabsår, der starter den 1. januar 2005 eller senere, udarbejder selskaber, der reguleres af en medlemsstats lovgivning, deres koncernregnskaber i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder, der vedtages efter proceduren i artikel 6, stk. 2, hvis deres værdipapir på balancetidspunktet omsættes på et reguleret marked i en medlemsstat.....”

Det fremgår af årsregnskabslovens § 137, stk. 2, at børsnoterede virksomheder, som ikke udarbejder koncernregnskab, har pligt til at anvende IFRS ved udarbejdelsen af årsregnskabet.

”Companies” (selskaber) er defineret således i Rom-traktatens artikel 48 (tidl. artikel 58),

”Ved selskaber forstås privatretlige selskaber, heri indbefattet kooperativer selskaber, samt alle andre juridiske personer, der henhører under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af selskaber, som ikke arbejder med gevinst for øje.”

I IFRS-bekendtgørelsen⁹ står der i § 8, følgende:

”Årsregnskabslovens bestemmelser og definitioner finder anvendelse ved afgørelse af, om en virksomhed har pligt til at udarbejde koncernregnskab.

Stk. 2. De af Kommissionen vedtagne internationale regnskabsstandarder finder anvendelse ved fastlæggelse af, hvilke virksomheder som er omfattet af pligten til konsolidering.”

I henhold til IAS 27 foreligger der et koncernforhold, når en modervirksomhed kontrollerer en eller flere dattervirksomheder. Ved vurdering

⁹ Bekendtgørelse nr. 1329 af 14. december 2004.

af, om der foreligger kontrol, lægges der vægt på den faktiske udøvelse af bestemmende indflydelse over virksomhedernes økonomiske og driftsmæssige beslutninger.

IAS 27, afsnit 12, omtaler, hvilke virksomheder som skal konsolideres ind i koncernregnskabet:

”Koncernregnskaber skal omfatte alle modervirksomhedens dattervirksomheder.”

IAS 8, afsnit 7 til 12, regulerer valg af regnskabspraksis. Udgangspunktet er, at man skal følge bestemmelserne i de enkelte IFRS-standarder. Hvis et forhold imidlertid ikke er reguleret i en IFRS-standard, indeholder IAS 8, afsnit 10-12 en beskrivelse af, hvordan man skal forholde sig. Dette indbefatter blandt andet at hente vejledning i regnskabsstandarder fra andre organisationer samt at anvende de grundlæggende regler i IASB’s Framework.

Om betydningen af IASB’s begrebsramme fremgår det¹⁰, at

”IAS er baseret på ”Begrebsramme for udarbejdelse og præsentation af årsregnskaber (”Begrebsramme”), der er en redegørelse for de begreber, der ligger til grund for oplysningerne i årsregnskaber aflagt til brug for offentligheden. Formålet med begrebsrammen er at lette en konsistent og logisk udformning af IAS.

Selve begrebsrammen er imidlertid ikke en IAS eller et fortolkningsbidrag og skal derfor ikke vedtages som EU-lovgivning.”

Det fremgår af IASB’s begrebsramme, afsnit 8:

”.....A reporting entity is an entity for which there are users who rely on the financial statements as their major source of financial information about the entity.”

I den officielle, danske oversættelse¹¹ er bestemmelsen affattet således¹²:

¹⁰ Kommissionens bemærkninger til visse artikler i Europa-parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1606/2002 af 19. juli 2002 om anvendelse af internationale regnskabsstandarder og Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 og Rådets syvende direktiv 83/249/EØF af 13. juni 1983 om regnskaber.

¹¹ Internationale regnskabsstandarder (IFRS), 2007, side 36.

¹² Det bemærkes at denne ikke svarer til teksten angivet i virksomhedens kommentar. Fondsrådet har ikke været i stand til at finde kilden til virksomhedens gengivelse.

”.....En regnskabsaflæggende virksomhed er en virksomhed, for hvilken der er regnskabsbrugere, for hvem årsregnskabet er deres væsentligste kilde til økonomisk information om virksomheden.”

Det fremgår videre af IASB’s begrebsramme, afsnit 12:

”Målsætningen med årsregnskaber er at give information om virksomhedens finansielle stilling, indtjening og ændring i den finansielle stilling, som er til nytte for en bred kreds af regnskabsbrugere ved deres økonomiske beslutningstagen.”

IASB arbejder p.t. med udkast til en ny begrebsramme for finansiell rapportering, der også forholder sig til definitionen af den rapporterende enhed¹³

Revisionsvirksomhederne PricewaterhouseCoopers og Deloitte har begge publiceret en kommentar hertil¹⁴. Begge revisionsvirksomheder har anført, at der tidligere alene har været lagt vægt på den juridiske enhed, mens der med den ny begrebsramme bliver mulighed for at aflægge sammenlagt regnskab, f.eks. hvor to virksomheder kontrolleres af en person. Virksomhedernes revisor fra PricewaterhouseCoopers bemærkede dog ved mødet med virksomhederne den 19. november 2010, at kommentaren fra PricewaterhouseCoopers var generel og derfor ikke uden videre kunne anvendes til vurdering af konkrete sager .

US GAAP giver mulighed for aflæggelse af regnskab for en økonomisk (men ikke juridisk) enhed under visse betingelser¹⁵:

”....For example, combined financial statements would be useful if one individual owns a controlling financial interest in several entities that are related in their operations. Combined financial statements might also be used to present the financial position and results of operations of entities under common management.”

¹³ Exposure Draft ED/2010/2.

¹⁴Deloitte:

http://www.deloitte.com/view/da_DK/dk/udgivelser/nyheder/ifrsregnskab/67ab04a8722f7210VgnVCM200000bb42f00aRCRD.htm

PricewaterhouseCoopers:

http://www.pwc.com/dk/da/nyt/finance/regnskab/begrebsramme-finansiell-rapportering_.jhtml

¹⁵ 810-10-55-1B

IASB's regnskabsstandard for SME'er¹⁶ åbner mulighed for regnskabsrapportering i form af "combined financial statements". Denne er defineret i IFRS for SMEs 2009, afsnit 9.28, således:

"Combined financial statements are a single set of financial statements of two or more entities controlled by a single investor. This IFRS does not require combined financial statements to be prepared."

Årsregnskabsloven indeholder i § 111, stk. 3, og § 114, stk. 2, nr. 4, muligheder for, at erhvervsdrivende fonde i visse tilfælde kan udarbejde noget tilsvarende "combined financial statements". Denne mulighed er dog begrænset til erhvervsdrivende fonde og er alene en lempelse i forhold til det almindelige krav om udarbejdelse af koncernregnskaber.

4. Vurdering

Det skal indledningsvist bemærkes, at Fondsrådet ikke ved behandlingen af denne sag vedrørende regnskabsåret 2009 har tillagt det betydning, at virksomhederne har besluttet en omstrukturering med virkning fra 1. januar 2010, således at aktiviteten fra de to hidtidige interessentskaber videreføres i ét interessentskab. Det er heller ikke et forhold, virksomhederne har lagt til grund.

Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S er interessentskaber, hvori alle interessenterne er kommuner. Interessentskaberne er således som udgangspunkt alene omfattet af årsregnskabslovens regnskabsklasse A, jf. årsregnskabslovens § 3, stk. 2.

Der er i overensstemmelse med det i årsrapporten anførte, taget udgangspunkt i, at årsrapporten - som krævet efter naturgasforsyningsloven - er aflagt efter årsregnskabslovens bestemmelser for aktieselskaber, og at årsrapporten dermed er aflagt efter bestemmelserne for regnskabsklasse D.

Som det fremgår af det følgende, er Fondsrådet ikke enig med virksomhederne i, at bestemmelserne i årsregnskabslovens §§ 1-6 ikke er relevante i den konkrete sag. §§ 1-6 omhandler lovens anvendelsesområde m.v. I den foreliggende sag er især bestemmelserne i § 3 om de omfattede virksomhedsformer relevante.

Det fremgår af første led i naturgasforsyningslovens § 47, at "naturgas-selskaber skal udarbejde årsrapport og lade denne revidere i henhold til årsregnskabsloven". Det fremgår af næste led i naturgasforsyningslovens § 47, at "ved udarbejdelsen af årsrapporten skal naturgasselskabet

¹⁶ Regnskabsstandard for små og mellemstore virksomheder.

uanset ejerforhold og juridisk status opfylde årsregnskabslovens krav til aktieselskaber, jf. § 7, stk. 1, nr. 2-4, i årsregnskabsloven.”

Årsregnskabslovens § 7 afgør, hvilken regnskabsklasse, en virksomhed skal følge, og henvisningen til § 7, nr. 2-4, medfører, at naturgasvirksomheder skal følge regnskabsklasse B, C, eller D, uanset om de – som i den konkrete sag - er kommunalt ejede interessentskaber, der som udgangspunkt ville være omfattet af de lavere krav i regnskabsklasse A.

Henvisningsreglens andet led var oprindeligt ikke med, men blev indført i 2004¹⁷ med det formål ”at gennemføre gasdirektivets artikel 17, der stiller mere omfattende og mere detaljerede krav til selskabernes regnskabsføring end det hidtil gældende gasdirektiv.”

Det er Fondsrådets vurdering, at henvisningsreglen i naturgasforsyningslovens § 47 klart fastslår, at de pågældende virksomheder skal aflægge årsrapport efter årsregnskabsloven som aktieselskaber. Dette betyder, at virksomhederne – da de har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked - er omfattet af bestemmelserne i regnskabsklasse D og årsregnskabslovens § 137.

Efter årsregnskabslovens bestemmelser omfatter regnskabspligten den enkelte virksomhed. Begrebet virksomhed er ikke defineret i selve loven, men af bemærkningerne til § 1 fremgår det, at virksomheder skal opfattes som ”særskilte organisationer”. I § 3 opregnes, hvilke erhvervsdrivende enheder der skal aflægge årsrapport. Opregningen er her struktureret efter den juridiske form, eksempelvis aktie- og anpartselskaber, fonde og interessentskaber. Dette bekræfter, at regnskabspligten følger den juridiske person.

Årsregnskabsloven indeholder ingen mulighed for, at to selvstændige juridiske enheder skal anses for én samlet økonomisk enhed og aflægge regnskab som en sådan.

Regnskabspligten påhviler således den enkelte juridiske enhed. I denne konkrete sag vil det sige det enkelte interessentskab.

Den EU-retlige regulering understreger også, at pligten til at udarbejde regnskab påhviler den enkelte juridiske enhed, jf. Europa-Kommissionens fortolkning i IFRS-forordningen af begrebet selskab, jf. Rom-traktatens artikel 48. IFRS-forordningen omfatter således også

¹⁷ Indsat ved vedtagelsen af forslag L 236 til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om varmeforsyning, fremsat den 21. april 2004 af økonomi- og erhvervsministeren.

interessentskaber, hvis de efter national ret har pligt til at udarbejde koncernregnskab.

IFRS-forordningen er umiddelbart gældende, hvorfor den ikke er indført i dansk ret. IFRS-bekendtgørelsen regulerer samspillet mellem IFRS og årsregnskabsloven.

Det følger af IFRS-bekendtgørelsen, at bestemmelserne om indregning, måling og visse oplysningskrav i årsregnskabsloven træder tilbage for IFRS, mens de resterende krav i loven, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2, fortsat finder anvendelse. Det betyder eksempelvis, at krav om udarbejdelse af ledelsesberetning og binding på egenkapitalen skal følge årsregnskabslovens regler. Uanset om det måtte lægges til grund, at der efter IFRS kunne aflægges regnskab for én samlet, økonomisk enhed, vil der stadig være krav om afgivelse af visse særskilte oplysninger for hver juridisk enhed.

Årsregnskabsloven kræver således, at der udarbejdes årsrapport for den enkelte juridiske enhed. Spørgsmålet er herefter, om IFRS tillader, at det regnskab, der udarbejdes til årsrapporten, laves som et samlet regnskab for flere juridiske enheder, som ikke er koncernforbundne.

IFRS indeholder ikke i selve standarderne specifikke regler for, hvordan den rapporterende enhed skal afgrænses.

Når der ingen specifikke regler er på området i IFRS, skal der i henhold til IAS 8, afsnit 11, pkt. b, tages højde for definitioner, indregningskriterier og målingsbegreber for aktiver, forpligtelser, indtægter og omkostninger i begrebsrammen. Disse omfatter ikke fastlæggelse af den rapporterende enhed.

Det er Fondsrådets vurdering, at definitionen af den rapporterende enhed i begrebsrammens afsnit 8, som virksomheden har henvist til, ikke med sin meget overordnede beskrivelse alene kan give en afklaring af, hvorvidt Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S kan anses for én rapporterende enhed i regnskabsåret 2009. Det er derfor Fondsrådets vurdering, at det tillige er nødvendigt at se på målsætningen med årsregnskaber som beskrevet i begrebsrammens afsnit 12.

Efter begrebsrammens afsnit 12 er målsætningen med årsregnskaber at give information om virksomhedens finansielle stilling (tidligere benævnt balancen), indtjening og ændring i den finansielle stilling. Det er på denne baggrund Fondsrådets vurdering, at det er en forudsætning for, at Hovedstadens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S efter IFRS kan anses for én rapporterende enhed i regnskabsåret 2009, at de to selvstændige, juridiske personer kan anses for reelt at være – og drive – én virksomhed.

Hovedstadens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S har i 2009 hver sin ejerkreds, repræsentantskab, bestyrelse og direktion, hver sine aktiver og forpligtelser – herunder i form af obligationsgæld – og har hver sin kundekreds. Den omstændighed, at virksomhederne har haft et tæt samarbejde og også har indgået en interessentskabskontrakt, medfører efter Fondsrådets konkrete vurdering ikke i sig selv, at virksomhederne kan anses for én virksomhed.

Dermed kan de to separate, juridiske enheder efter Fondsrådets vurdering ikke anses for at være én virksomhed og dermed heller ikke én rapporterende enhed. Det aflagte koncernregnskab er således ikke et lovpligtigt regnskab, men frivillig information. Det gælder uanset, at Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S distributionsaktiviteter efter det oplyste af myndighederne (Energitilsynet) reguleres som én økonomisk enhed med fælles årlig indtægtsramme og fælles årlig omkostningsramme.

IASB's udkast til ny begrebsramme for finansiel rapportering indeholder en bredere definition af den rapporterende enhed end i den aktuelt gældende begrebsramme. I den forbindelse har Fondsrådet noteret sig revisionsvirksomhederne Deloitte's og PWC's publicerede vurdering af, at der efter den gældende begrebsramme alene er lagt vægt på den juridiske enhed som rapporterende enhed, mens der med den ny begrebsramme bliver mulighed for at aflægge et sammenlagt regnskab. Dette bestyrker Fondsrådets vurdering af, at Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S ikke for 2009 kan aflægge årsrapport som én samlet enhed.

I henhold til IAS 8, afsnit 12, kan der ved valg og anvendelse af regnskabspraksis tages højde for de seneste udtalelser fra andre standardudstedende organisationer, som anvender en lignende begrebsramme til udarbejdelse af regnskabsstandarder.

Da IFRS således ikke indeholder en specifik definition af den rapporterende enhed, kan det være relevant at se på reguleringen i andre regnskabsstandarder, der er baseret på samme grundlag som IFRS. Dette er gjort ud fra en analogibetragtning til bestemmelserne om valg af regnskabspraksis i IAS 8.

Som eksempel på udtalelser fra andre standardudstedende organisationer er US GAAP (fastsat af FASB¹⁸). US GAAP foreskriver¹⁹, at regnskaber aflagt som ”combined financial statements” kan være relevante i

¹⁸ Den amerikanske standardudstedende organisation; Financial Accounting Standards Board

¹⁹ 810-10-55-1B

de situationer, hvor der er tale om den samme ejer til flere virksomheder. Det er også muligt, at det kan være relevant i situationer, hvor virksomhederne har fælles ledelse og derfor ledes som én virksomhed.

Dette er ikke tilfældet i den konkrete sag, idet Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S har hver sin ejerkreds og hver sin ledelse.

IASB's standard fra 2009 vedrørende SME-standarden behandler også eksempler på "combined financial statements" (Denne standard er ikke en del af regelgrundlaget for de børsnoterede virksomheder). Regnskabsaflæggelse i henhold til denne rækker ud over den enkelte juridiske enhed og koncern i form af "combined financial statements". Her er det et krav for regnskabsaflæggelsen for flere virksomheder som en økonomisk enhed, at virksomhederne har én investor, dvs. samme ejer. Dette er ikke tilfældet for Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S, og dermed kan SME-standarden ikke anvendes som inspiration i den aktuelle sag.

Virksomhederne har henvist til to udenlandske tilfælde, hvor separate juridiske enheder aflægger et fælles vandret konsolideret koncernregnskab. Det drejer sig om henholdsvis Unilever og Rio Tinto. Fondsrådet har noteret sig, at de to virksomheder i hvert fald adskiller sig væsentligt på følgende punkter fra Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S:

1. Der er i vid udstrækning sammenfald i ledelse (direktion og bestyrelse) i de to virksomheder
2. Der aflægges separate regnskaber for hver juridisk enhed.

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at Fondsrådet ikke kan tage stilling til overholdelse af den regnskabsmæssige regulering af disse virksomheder, idet de ikke er underlagt Fondsrådets kontrol.

Konklusion

Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S er to selvstændige juridiske enheder og skal derfor efter årsregnskabsloven udarbejde selvstændige årsrapporter. I disse selvstændige årsrapporter skal interessentskaberne præsenteres som selvstændige enheder.

Hvert interessentskab har egen ledelse og ejere, ligesom de har egne kreditorer. Kravet om anvendelse af IFRS for børsnoterede virksomheder er primært etableret for at beskytte investorerne. I dette konkrete tilfælde er investorerne obligationsejerne i Hovedstadsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S.

Hverken årsregnskabsloven og/eller IFRS hjemler således efter Fondsrådets vurdering mulighed for, at Hovedstandsregionens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord I/S udarbejder en samlet årsrapport for de to virksomheder, hvori de præsenteres som én virksomhed.

I virksomhedernes brev af 23. december 2010 anerkender virksomhederne, at de skal udarbejde to selvstændige årsrapporter men finder, at det aflagte vandret konsoliderede koncernregnskab er lovpligtigt. Det skal dertil bemærkes, at Fondsrådet ikke anser det vandret konsoliderede koncernregnskab for lovpligtigt. De to enkelte årsrapporter må derfor efter årsregnskabsloven anses for frivillig information.

Virksomhedernes henvisning til Unilever og Rio Tinto som beskrevet ovenfor har ikke haft indflydelse på Fondsrådets afgørelse.